

dat 1° „cantitatea de produse lactate pe care le dă proprietarul unei pășuni stăpînilor vitelor care pasc pe ea”; 2° „plată pentru pășune” — la huțuli (*Hrinčenko*, 359, *Dzedzelivs'kyj*, *Ovcevod. leksyka*, 120—121). Etimol.: < rom. (învechit) *dat* „plată” < lat. *datum*; cf. și termenul *datul oilor*, pe vremuri, în Transilvania: dare pe vite numită *quingagesima (ovium)* (*DA*, ms.)

demnátý „a invita la masă” — într-o povestire a lui Osip Fed'kovyč, scriitor din Galiția (*Hrinčenko*, 367. Etimol.: < v. rom. *a demná* „a îndemna” < lat. **inde-minare* „a mîna de acolo”, cu suf. verbal *-á-ty* (vezi § 32). Sensul de „a convinge”, „invita” apare, de ex., în *Mineiul din 1776*: „Prea alesul Serghie... îndemnează... către ospăț pre iubitorii de mucenici” (*DA*, II, 626, *Candrea, Dict. lb. rom.*, 393). Originea cuvîntului în română nu este însă absolut clară (*Ciorănescu*, 427).

demykát, vezi *demykátý*.

demykátý „a rupe” — în Galiția și în graiurile transcarpatice (*Żelechowski*, 176). Etimol.: < rom. *a dumićă* (*Crânjălă*, 444, *Rosetti*, V, 121) < lat. **dēmīcāre* (*Meyer-Lübke*, p. 235, nr. 2551, *Ciorănescu*, 306), prin stadiul v. rom. *a demicá*, cu suf. verbal *-á-ty* (vezi § 32). Cu același radical: *demykát* „?” (*Żelechowski*, *ibid.*).

děžma, vezi *dížma*.

dížma „dijmă” — în graiurile de vest (*Hrinčenko*, 390). Etimol.: < rom. *dijmă* < sl. *džma* < lat. *decima* (*Dzedzelivs'kyj*, *Vivčars'ka leksyka*, 111, *Ciorănescu*, 290). Var. *děžma* (cf. rom. dial. *dėjma*¹, magh. *dézsma*), despre care scrie însuși B. Hrinčenko: < mold. (*Hrinčenko*, 366); altă variantă ucr.: *dýžma*.

dóga „doagă” — în graiurile bucovinene și galițiene (cf. *Malčki—Nitsch*, h. 88 „doagă de butoi”; în p. c. 18: *doga*). Etimol.: < rom. *doágă* < lat. *doga* (*Stocki*, 352, *Scheludko*, 132, *Šarovol's'kyj*, 55, *Crânjălă*, 247, *Rosetti* V, 119).

dójka „doică” — în graiurile transcarpatice (*Hrinčenko*, 412). Etimol.: < rom. *dóică* (*Scheludko*, 132), cf. bg. *dójka* „id.”.

dójna „cîntec moldovenesc” — în graiurile huțule (*Żelechowski*, 194, *Żylko*, 96). Etimol.: < rom. *dóină*, de origine necunoscută (*Ciorănescu*, 295—296).

dol'čyc'a (accent?) „fructe preparate cu zahăr” — în graiurile de vest (*Żelechowski*, 195). Etimol.: < rom. *dulceăță* „id.” < *dúlce* (*Candrea*, 403, *Candrea—Densusianu*, 83, nr. 520, *Ciorănescu*, 305,) unde *-čyc'a* se datorează analogiei cu numeroasele cuvinte neîmprumutate terminate în *-čyc'a* (vezi § 11).

drum „drum principal”. Etimol.: < rom. *drum* < bg. *drum* < gr. *δρόμος* (*Xudaș*, 156). Termenul apare în documentele ucrainene din sec. XIV—XV (*ibid.*).

dulėj „așternut sau culcuș ce se așează toamna, pe vreme umedă, în jurul turmei de oi, pentru ciini” — în graiurile de stepă de pe malul Mării Negre (*Hrinčenko*, 455). Etimol.: < rom. *dulău* „ciine ciobănesc” (*Scheludko*, 132) Originea în română nu e clară. Derivarea sa din pol. *dołow* (*Ciorănescu*,

¹ Materiale și cercetări dialectale, I, București, 1960, p. 66.